

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

4. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 807/291/18 від 20.12.2019 р. URL: <https://zakononline.ua/court-decisions/show/86504844>

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кіслиця Ірина Олександрівна**

Мельник І. А.

студентка 1-го курсу магістратури
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА У ВЗАЄМОВІДНОСИНАХ СУДДІВ І АДВОКАТІВ

Професійна етика у взаємовідносинах суддів і адвокатів є важливою складовою забезпечення справедливості судочинства. Вона базується на взаємній повазі, неупередженості, дотриманні принципів права. Суддя та адвокат мають спільну мету — сприяти утвердженню справедливості, зберігаючи при цьому моральні стандарти та етичну поведінку.

Взаємодія адвоката та суду ґрунтується на взаємоповазі, що передбачає коректне спілкування, належне виконання професійних обов'язків і усвідомлення соціальної ролі кожного учасника процесу. Така взаємоповага вимагає дотримання як формальних, так і неформальних правил поведінки, визначених національними та європейськими етичними стандартами.

Правила адвокатської етики мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві [1].

Щодо суддів, то відповідно до положень Кодексу суддівської етики, судді України, усвідомлюючи значущість своєї місії та роль у зміцненні довіри суспільства до судової влади, зобов'язуються демонструвати високі стандарти поведінки як під час здійснення правосуддя, так і в позасудовому житті, добровільно приймаючи на себе підвищені етичні обмеження з метою забезпечення авторитету судової влади [2].

Таким чином, дотримання етичних стандартів суддями та адвокатами є запорукою справедливої правосуддя, підвищення довіри суспільства до судової системи й зміцнення авторитету правничої професії в цілому.

Очевидно, що етичні принципи для адвокатів і суддів різняться. Судді та адвокати мають власний перелік етичних принципів, однак декілька етичних принципів є спільними, наприклад, дотримання закону, професійна таємниця, честь та гідність, повага до сторін, професіоналізм, справедливість та взаємоповага.

Слід врахувати, що відповідно до ст. 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання правничої допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правничої допомоги [3].

Взаємодія адвоката із судом має ґрунтуватися на принципах професійної незалежності, взаємоповаги та високої культури поведінки. Відповідно до статті 43 Правил адвокатської етики, адвокат, дотримуючись законності, повинен залишатися незалежним і принциповим у відстоюванні інтересів клієнта, не піддаватися тиску з боку суду та не жертвувати позицією захисту задля збереження особистих стосунків із суддями. У разі неправомірних дій або нетактовного ставлення суду адвокат має реагувати у передбачений законом спосіб.

Адвокат зобов'язаний діяти чесно, добропорядно та гідно, демонструючи повагу як до суду, так і до самої адвокатської професії. Він не повинен допускати грубого порушення прав інших учасників процесу або вдаватися до дій, спрямованих на затягування розгляду справи.

Адвокат повинен уникати позапроцесуального спілкування по суті справи, що є предметом судового розгляду, з учасниками процесу, які не є його клієнтами, і має здійснювати таке лише у формах та з метою, що не суперечить чинному законодавству та Правилам адвокатської етики і лише у випадках, коли це є необхідним для належного виконання доручення. Крім того, адвокат ні в якому разі не має права при спілкуванні із суддею у позаслужбовий чи службовий час вчиняти дій з метою вирішення справи на користь клієнта, зокрема, обіцяти або пропонувати одержання неправомірної вигоди тощо [1].

Крім того, стаття 45 Правил адвокатської етики зобов'язує адвоката бути стриманим, тактовним і коректним у спілкуванні з судом та іншими учасниками процесу. Реагування на неправильні дії чи висловлювання має здійснюватися виключно у правових формах — через заяви, клопотання чи скарги.

Таким чином, адвокат, діючи відповідно до вимог статей 43, 45 Правил адвокатської етики, повинен поєднувати незалежність і професійну принциповість із високою культурою поведінки, що забезпечує взаємоповагу, справедливість і належний рівень судового процесу.

Отже, дотримання етичних норм у взаємовідносинах суддів і адвокатів є необхідною умовою справедливого судочинства. Висока

культура поведінки, повага та професійна доброчесність сприяють зміцненню авторитету правосуддя й підвищують довіру суспільства до суду та адвокатури.

Список використаної літератури

1. Правила адвокатської етики, затверджені 3^тздом адвокатів України 09.06.2017 р., із змінами від 15.02.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n554>
2. Кодекс суддівської етики, затверджений XI з'їздом суддів України 22.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#n4>
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 10 верес. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 11.10.2025).

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кіслиця Ірина Олександрівна**

Мідяна В. О., Лукашевич А. Л.

студентки 1-го курсу магістратури
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИКА АДВОКАТА В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

На сьогоднішній день розвиток цифрових технологій суттєво впливає на всі сфери суспільного життя, зокрема на правову галузь, що докорінно змінює правову професію. Використання штучного інтелекту (далі — ШІ) поступово стає звичним інструментом у роботі юристів та адвокатів.

Застосування алгоритмів ШІ дозволяє автоматизувати аналіз великих обсягів інформації, оптимізувати підготовку процесуальних документів, прискорювати пошук судової практики та зменшувати ризик технічних помилок. Так, адвокат А. Смирнов відносить до «ключових переваг цифровізації: зменшення навантаження на адвокатів; спрощення процедур подання документів і запитів; зниження витрат у разі надання онлайн-консультацій та інших цифрових послуг» [1].

Однак разом із перевагами цифрова трансформація адвокатської діяльності породжує низку етичних викликів, які потребують аналізу та регулювання.

Зубков Ю. С.

Штучний інтелект в адвокатській діяльності: баланс між ефективністю та етичними межами 452

Іванченко А. О.

Етичні стандарти поведінки адвоката в онлайн-просторі 455

Іскра Є. С., Расіхіна В. В.

Професійна етика адвоката як гарантія довіри до правосуддя 458

Казарян Л. Р.

Дисциплінарна відповідальність як наслідок порушення професійної етики адвоката 460

Кіріпченко В. В.

Дотримання адвокатської таємниці як морально-етичний обов'язок адвоката 462

Котелкіна В. М.

До питання рекламування адвокатської діяльності у соціальних мережах 465

Лихенко Є. О.

Професійна чесність та результативність адвокатської діяльності: етичні межі досягнення позитивного результату 469

Маковійчук С. В.

Поведінка адвоката у соціальних мережах: новий вимір професійної етики 472

Маслякова А. В.

Етичні аспекти взаємодії адвоката з клієнтом та судом 474

Мельник І. А.

Професійна етика у взаємовідносинах суддів і адвокатів 478

Мідяна В. О., Лукашевич А. Л.

Етика адвоката в цифрову епоху: виклики використання штучного інтелекту 480

Мовчан А. В.

Дисциплінарна відповідальність адвоката за порушення адвокатської таємниці: сучасні тенденції 483

Недслєва Д. П., Приймак М. І.

Поведінка адвоката в професійній діяльності в умовах воєнного стану: етичний аспект 487